

Framhald av síðu 16

aða studningstørvin.

3. Hetta verður eisini ein nógv einfaldari skipan enn tann galdandi. Rafískanevndin sleppur nú undan at javnan skulu rokna uppá tey flestu av teimum einstøku liðunum í framleiðsluni eins og gjørt verður í dag. Royndirnar vísa eisini, at fyri sjálvt skiftisavlopið ber heldur ikki til at fáa neyv tøl fyrr enn vælt aftaná, at roknskaparið hjá virkjunum er farið.

4. Eisini slepst undan gomlu grundgevingini um, at foru t.d. arbeiðsmannalønirnar upp, so merkti hetta tilsvarendi lægri prisir til fiskimenn ella merkti hetta eitt so og so stort dren úr rafískagrunninum.

Hetta sjónarmið hevur í mong Harrans ár verið nytt til at seta split millum fiskimenn og verkamenn á landi. Hoast báðir partar eru eins

neyðugir fyri samlaðu framleiðsluna, og hoast báðir partar eisini eiga uppiborið sín rættvísar part av «køkiuni».

Hvussu kann nýggja skipanin praktiserast?

Spurningurin er nú hvussu vit eiga at rokna avrokningarprisir samb. nýggju skipanini. Tað ber sjálvsagt til sum higartil fyri hvørt fiskaslagn at seta avrokningarprisir fyri hvørjar 2 vikur. Og tað kann sum áður greitt frá verða gjørt nógv lættari og greiðari enn nú. Uppgavan verður tað stórt sæð bert at finna fram til rætta avrokningarpris frá fiskasølu og røttu úrtøkuna, og tað kann útrokning av avrokningarprisi hjá rafískanevndini í sínum einfeldi siggja soleiðis út:

kr. pr. kg	
Prisur á marknaðinum	22,00
— farmagjald o.t.	2,00
Avrokningarprisur frá fiskasølu	20,00
Svarar til rafískavirði	10,00
Av hesum er avrokningarprisur 50% ella	5,00

Hesin háttur at rokna avrokningarprisir hevur tó nakrar vansar. Núverandi skipan er jú í ein sera stóran mun grundað á miðaltol. Framleiðslusamansetingin er grundað á miðaltol fyri ávís tðarskeið. Og prisirnir eru eisini miðaltol millum prisirnir hjá teimum ymsu fiskasølunum. Og vit vita, at helst hevur einki virki just miðaltalið. Öll eru tey antin ómáttar ella niðanfyrir, og tí koma tey öll at fáa óættlað tap ella vinning, hoast miðaltalið er í lagi. Tann sum t.d. fær hægri pris enn miðal fær ágóða, sum so skal gjaldast av tí, sum fær minni enn

miðal. Hesi víðurskipti kunnu eisini minka um áhugan fyri at kyta seg mest gjørligt, tá tilvildarlig víðurskipti kunnu vera avgerandi fyri endaliga útslitið hjá virkjunum.

Istaðin verður skotið upp at finna fram til avrokningarpris á fylgjandi hátt:

Grundað á avrokning frá fiskautflytara skal virkið sjálvt rokna avrokningarpris út. Fyri hvørja avskiping fáa virkini eina avrokning frá fiskasølu, sum visir hvat virkið fær gildið fyri tær ymsu framleiðslurnar. Ein slík avrokning kann t.d. siggja soleiðis út:

á kr. 15 pr. kg.
á kr. 20 pr. kg.
á kr. 27 pr. kg.

Grundað á hesa avrokning skulu nú tær einstøku nøgdarnar umroknast til rafísk og síðan skal prisurin fyri ta lidnu veruna umroknast til rafískapris. Hetta má verða gjørt eftir tølum hjá rafískanevndini, sum sjálvsagt skal hava loypandi kanningar fyri at hava so neyv tøl sum gjørligt. Spurningurin verður um vit skulu nýta somu miðaltol fyri alt árið ella vit skulu

nýta ta úrtøku, sum er aktuel fyri árstiðina.

Vit siga nú, at áðurnevnda avrokning frá fiskasølu verður umroknað eftir fylgjandi fyrirtreym:

Úrtøkan fyri upsa er 50%, fyri tosk 40% og fyri hysu 33,3%. Og roknað verður framvegis við, at av virðinum pr. kg. rafísk skal virkið hava 50%, meðan 50% verður avrokningarprisur. Sagt skal

verða beinanvegin, at øll hesi tøl eru ikki uppskot, men til-

Rafískanøgð

Upsi	20 t.	50%	40 t.
Toskur	20	40%	5 0
Hýsa	20	33,3%	6 0

Taka vit bert upsan, so svara tey 20 t. av flaki til 40 t. av rafíski. Og flakaprisurin uppá kr. 15,00 svarar til eitt rafískavirði uppá kr. 7,50.

vildarlig tøl, sum bert skulu vísa, hvussu skipanin kemur

sum aftur skulu býstast 50/50% millum virki og avrokningarpris.

Siga vit nú, at avreiðingarprisurin fyri øll hesi fiska-

at rigga. Tá kemur avrokningarprisurin soleiðis fram:

Avrokningarprisur

(15,00 × 50%)	7,50 × 50%	3,75
(20,00 × 40%)	8,00 × 50%	4,00
(27,00 × 33,3%)	9,00 × 50%	4,50

sløgin er kr. 4,00, skal virkið avrokna soleiðis til rafískagrunnin:

	Avrokn. pr.	Avreið. pr.	Munur	Tils.
Upsi	40 t.	3,75	4,00	—0,25
Toskur	50	4,00	4,00	0,00
Hýsa	60	4,50	4,00	0,50

At gjalda inn í rafískagrunnin

Á hendan hátt fær hvørt virki ein avrokningarpris, sum er «rættur» just fyri tað virkið. Og virkið veit, at tað er just fyri tess egnu framleiðslu, óheft av øllum meguligum miðaltølum, at tað fær sín ágóða og sitt rakstrarútslit. Hvørt virki verður í bókstavilgastu merking «sín egen lykkes smed», og virkið veit, at spilar tað seg ut kemur tað aftur sum ágóði just til tað virkið, og tað skuldi verið merkiligt, um hetta ikki uppá longri sikt vildi givið enn betri úrslit fyri allar partar.

a. Ein afturvendandi spurningur er framleiðslan av

A og B fiski í mun til avreiðingina. Flakavirkini hava mangan gram sum um, at tey tapa pening, tí framleiðslan gevur verri úrslit enn avreiðingarsæðin. Í hvussu er viðhvørt er tað óvægt, so virkini vinna uppá, at fiskur avreiðdur sum B fiskur verður framleiddur til A vøru. Við hesi skipan gjalda virkini bert í mun til ta upphædd, sum fæst fyri ta veruligu framleiðsluna, og trúgva vit uppá tær búskaparligu lógirnar, sum hetta uppskot er grundað á, so er tað eisini rimiligt.

Bert má nú gerast ein skipan fyri útrokning av prismun-

inum í samband við rafískagrunnin, tá avrokningarprisurin fyri eitt ávíst fiskaslagn ikki kemur at gera mun millum A og B framleiðslu. Men hesin spurningur kann greiðast á fylgjandi hátt: Vit siga, at fyri eitt ávíst fiskaslagn er avreiðingarprisurin á A fiski kr. 5,00 og á B fiski kr. 4,00. Avrokningarprisurin er kr. 4,50. Siga vit nú, at av hesum fiskaslagnum eru 90% A fiskur og 10% B fiskur fáa vit ein miðalavreiðingarpis uppá kr. 4,90 pr. kg. Prismunurin verður tá kr. 0,40 pr. kg. úr grunninum.

b. Eisini slepst við hesi skipan undan tí vansa, at í

tíðum við uppgangandi prisum fáa virkini ein óættlaðan vinning, tá fiskurin verður keyptur fyri ein lægri pris enn hann er seldur fyri. Og tað óvægt hendur sjálvsagt, tá prisirnir lækka. Hetta er fyri so vilt ikki í stríð við ætlunini í hesum uppskoti. Men í hesum førum er talan um tilvildarlig víðurskipti. Royndirnar vísa eisini, at tilvildarligir vinningar hildnast ikki so væl, sum úrslit ið ein hevur stríðst fyri at fáa.

Sjálvsagt kunnu eisini fara at verða vansar við hesi skipan ella spurningur, sum skulu loysast. Ein av teimum er, at í hesum uppskoti er gingið út frá, at avrokningarprisurin skal setast eftir teimum poliðu prisunum hjá fiskasøluni, meðan rafískagrunnin higartil bert hevur tikið marknaðarprisirnir, sum teir eru, og trekt frá tær faktisku útreiðurnar. Skal haldast fram við tí, so mugu avrokningarprisirnir finnast á ein nakað annan hátt enn her er greitt frá. Men undir øllum umstøðum verður neyðugt við einum neyvum samstarvi við fiskasøluna. Men tað er neyvani um, at fiskasolan fegin vil samstarva um at gera skipanina við rafískagrunnin enn betri.

Send' eitt ljóðbræv

Einki er so stuttligt sum at hoyra málið á vinum og kenningum. — Send eitt ljóðbræv, har tú kanst tosa á band tína persónligu jólahellsu til skyldfólk og vinir — uttanlands og á sjónum. Band við þjálvu fært tú á posthúsinum fyri einans 18 kr.

— og so er postgjaldið — eisini flogpostgjaldið — troknað.

LJÓÐBRÆV

JOHA HANSEN
TÓRSØTTA 4
3800 TÓRSBAYN

HANS HANSEN
KARNTAKA
58110 NAVALLI
INDIA

Postverk Føroya

Skrivstovustarv

Skrivstovustarv er leyst at søkja á skrivstovu hjá Líkningarráð Føroya í Tórshavn.

Starvið fevnir um alt vanligt arbeiði innan skrivstovu- og skattafyrirsiting.

Starvið verður lønt í 9. lønarflokki samb. sáttmála millum Føroya Landsstýri og Starvsmannafelagið.

Umsókn við prógvi skal verða send til Líkningarráð Føroya, Postboks 151, 110 Tórshavn, innan 15. desember 1986.

Líkningarráð Føroya